

Spojená škola, Čajkovského 50, TRNAVA

ŠKOLSKÝ PORIADOK

Školský rok 2019/2020

Ludia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

Základné práva a slobody sú neodňateľné, neodcudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Ústava SR, Druhá hlava, základné práva a slobody článok 12

Škola je vhodným prostredím na odovzdávanie hodnôt a poznatkov potrebných na zapojenie sa mladých ľudí do demokratickej a občianskej spoločnosti. Mala by dať žiakom možnosť poznať svoje práva a naučiť sa ich využívať v bežnom živote.

Výchovu a vzdelávanie k ľudským právam špecifickým spôsobom zvyšuje povedomie o ľudských právach. Žiaci by mali spoznávať svoje práva v rovnováhe so svojimi povinnosťami už pri vstupe na školu.

Preto je potrebné, aby pedagogickí i nepedagogickí pracovníci i zamestnanci školy pracovali s deťmi spôsobom zaručujúcim ľudské práva.

V prípade porušenia dohodnutých pravidiel riaditeľka školy vyvodí voči zamestnancovi, u ktorého bolo zistené porušenie dohodnutých pravidiel, postih za porušenie pracovnej disciplíny v zmysle platných predpisov.

I. Všeobecné ustanovenie

Školský poriadok je súhrn pravidiel, ktorými sa riadi každý žiak.

Žiak sa v škole správa slušne, v duchu porozumenia, znášanlivosti a priateľstva, dbá na pokyny pedagogických zamestnancov, podľa svojich schopností sa svedomito pripravuje na vyučovanie a dodržiava školský poriadok. Žiak sa tak správa aj mimo vyučovania, a to aj počas voľných dní a prázdnin, aby neporušoval zákazy spolunažívania a mravné normy spoločnosti a robil česť škole aj sebe. S týmto školským poriadkom sú oboznámení učitelia na pedagogickej rade na začiatku šk. roku a žiaci na triednickej hodine v prvom vyučovacom týždni, rodičia na septembrovej plenárnej Rodičovskej rade.

Režim dňa

1. V škole sa vyučuje podľa rozvrhu hodín schváleného riaditeľom školy. Meniť schválený rozvrh hodín je neprípustné. Výnimky povoľuje riaditeľ školy alebo jeho zástupca. Rozvrh hodín je umiestnený v každej triede.
2. Prevádzka školy : 7.00 hod. - 15.30 hod.

Vyučovací čas SZŠ, PrŠ:

- 1.Vyučovací hodina 8.00 – 8.45 h
- 2.Vyučovací hodina 9.05 – 9.50 h
- 3.Vyučovací hodina 9.55 – 10.40 h
- 4.Vyučovací hodina 10.45 – 11.30 h
- 5.Vyučovací hodina 11.35 – 12.20 h
- 6.Vyučovací hodina 12.25 – 13.05 h

1. Všetky pravidelné schôdze v škole /PP, PR, MZ, , RZ a pod./ sa konajú podľa osobitného plánu, ktorý schvaľuje riaditeľka školy.
2. Nepravidelné schôdze a rôzne iné aj mimoškolské zasadnutia musia byť schválené riaditeľkou školy.

ČASOVÝ ROZVRH ŠMŠ:

7.15 hod. – 14.30 hod.

II. Žiak

Všeobecné zásady správania sa žiakov v škole a opatrenia pri nedodržaní zásad:

A/Príchod žiakov do školy

1. Škola sa otvára o 7.00 h. Žiak prichádza do triedy 10 min. pred začiatkom vyučovacej hodiny.
2. Žiaci čakajú na vyučovanie v rannej ŠK, kde si ich preberú vyučujúci. Oneskorenci majú možnosť slušným spôsobom požiadať o vstup do školy.
3. Žiak prichádza do školy upravený, v primerane slušnom oblečení, bez výstredností.
4. Na určenom mieste sa prezuje do prezuviek, ktoré zodpovedajú hygienickým požiadavkám – tmavá podrážka je nevhodná.
5. Pri skrinkách na prezúvanie a odkladanie kabátov sa dlho nezdržiava, udržuje tu poriadok a čistotu, aby nepoškodil odev a obuv spolužiakov.
6. Topánky a vrchný odev nenesí do triedy.
7. Do školy nosí predmety určené na vyučovanie. Škola nenesie hmotnú zodpovednosť za straty a odcudzenie týchto predmetov.
8. Do školy by žiak nemal nosiť predmety, ktoré nebude potrebovať na vyučovaní, akými sú napríklad mobilný telefón, cenné predmety, digitálne hry, mravnosť ohrozujúce médiá, ale i predmety, ktoré ohrozujú bezpečnosť a zdravie žiaka a jeho spolužiakov. Na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka a po jej schválení riaditeľkou školy môže žiak používať mobilný telefón mimo vyučovacích hodín. V prípade nedodržania uvedených odporúčaní škola nenesie žiadnu právnu zodpovednosť za následné škody.
9. Žiak môže odísť z budovy školy počas vyučovania len v naliehavom prípade, napr. : odchod k lekárovi, každý odchod hlási triednemu učiteľovi.
10. Do priestorov školy a jej okolia a taktiež na všetky akcie organizované školou (výlety, exkurzie, branné cvičenia atď.) je zakázané prinášať alkoholické nápoje, cigarety a iné drogy a používať ich.
11. Pri porušení školského poriadku v tomto bode budú realizované výchovné opatrenia.

B/Správanie žiakov počas vyučovania

1. Žiak má právo pracovať, učiť sa a tvoriť v pokojnej atmosfére, v neohrozujúcom prostredí.
2. Pred začiatkom každej vyučovacej hodiny je povinný pripraviť si všetky pomôcky na vyučovanie.
3. Má právo opustiť triedu výlučne so súhlasom učiteľa.
4. Riadi sa podľa psychohygienických zásad.
5. Má právo slušným spôsobom a vo vhodnom čase vyjadriť svoj názor a požiadať učiteľa o vysvetlenie a riešenie problému, klásť otázky k učivu a dostať na ne odpoveď.(Kladenie otázok však nemôže obmedzovať právo ostatných na vzdelanie). Žiak má právo riešiť problém cez výchovného poradcu.
6. Je povinný sedieť na mieste, ktoré mu určuje zasadací poriadok.
7. Počas vyučovania pracuje žiak podľa programu učiteľa. Pri odpovedi sa hlási, odpovedá na výzvu učiteľa a nevykrikuje.
8. Je povinný na požiadanie predložiť žiakku knižku, prípadne zošit.
9. Ak vyrušuje, nepracuje podľa dohodnutých pravidiel, porušuje ŠP, bude následne postihovaný niektorým z výchovných opatrení.

10. Ak sa z vážnych dôvodov nemohol pripraviť na vyučovanie, má právo ospravedlniť sa pred začiatkom hodiny. Žiak môže mať raz za polrok toleranciu od skúšajúceho učiteľa.
11. Je povinný počas neprítomnosti na hodine využiť pomoc spolužiakov, prípadne konzultovať s vyučujúcim a prebranú látku dobrať. Je povinnosťou žiaka priebežne sa informovať o preberanej látke počas neprítomnosti v škole.
12. Ospravedlnenie platí len prvý deň po absencii, resp. učiteľ určí dokedy má žiak učivo dobrať.
13. Žiaci nesmú manipulovať s triednou dokumentáciou (triedna kniha, triedny výkaz).
14. Na požiadanie má právo za prítomnosti učiteľa nahliadnuť do triednej dokumentácie.
15. Žiak je povinný dať podpísať rodičovi známky v žiackej knižke minimálne raz do týždňa.
16. Z bezpečnostných dôvodov nie je dovolené otvárať veľké okná, vykláňať sa z nich a vyhadzovať predmety.
17. Kolektívy tried sú povinné udržať svoju triedu v čistote. V prípade nalepených žuvačiek, čiernych čmúh na podlahe a znečistenia podobného typu triedny učiteľ raz mesačne zabezpečí jeho odstránenie žiakmi.
18. Mobilné telefóny do školy môžeš nosiť len na vlastnú zodpovednosť. Pri strate alebo krádeži nemáš právo na úhradu. Mobily musia byť počas vyučovania vypnuté a uložené v taške. Mobil si vypneš pri príchode do školy pred vyučovaním a zapneš ho po vyučovaní, až keď opustiš budovu školy. Cez prestávky musia byť mobily vypnuté. Použiť ho môžeš iba v odôvodnených prípadoch so súhlasom vyučujúceho, triedneho učiteľa alebo riaditeľky školy, alebo jej povereného zástupcu. (Pri porušení tohto pravidla je učiteľ oprávnený ti mobilný telefón zadržať a odovzdať ho až tvojmu zákonnému zástupcovi).

C/ Správanie žiakov cez prestávku

1. Cez malé prestávky opúšťa triedu v nutných prípadoch.
2. V triedach nenavštevuje spolužiakov. V ojedinelých prípadoch požiadá dozorkonajúceho učiteľa o vstup do inej triedy.
3. Malá prestávka je určená na psychohygienu a prípravu na nasledujúcu hodinu.
4. Druhá prestávka je desiatová, cez veľkú prestávku sú žiaci mimo triedy , v určených priestoroch.
5. Svoje miesto udržuje v čistote, po vyučovaní vyloží stoličku na lavicu.
6. Do školskej jedálne vstupuje v čase určenom na obed. Správa sa podľa pravidiel slušného stolovania.
7. Úmyselné poškodenie školského majetku sa dá k úhrade zákonnému zástupcovi žiaka. Ak sa nezistí vinník, škodu hradí triedny kolektív.

D/ Práva a povinnosti týždenníka

1. Pred vyučovaním a počas prestávok sa stará o čistotu tabule, zodpovedá za kriedu, špongiu.
2. Pri odchode z triedy má zodpovednosť za čistotu v triede, za zatvorenie veľkých okien.

E/ Oslovenie, pozdravy, komunikácia

1. Žiak oslovuje všetkých pracovníkov školy titulom pán- pani. Pri prvom stretnutí počas dňa pozdraví každého pracovníka školy.
2. Správa sa k spolužiakom priateľsky, oslovuje ich krstným menom.
3. Nepoužíva vulgárne výrazy a nebije sa.
4. Vysmievanie, urážanie, nadradenosť, podceňovanie a fyzické ubližovanie spolužiakov sa považuje za šikanovanie.
5. Každá urážajúca komunikácia medzi spolužiakmi i za neprítomnosti učiteľa sa považuje za porušenie ŠP.

G/ Postupy pri neprítomnosti žiaka na vyučovaní

1. Rodič je povinný do 24 hodín oznámiť neprítomnosť svojho dieťaťa v škole.
2. V prípade nevyhnutnosti môže žiaka uvoľniť z vyučovania na 2 dni triedny učiteľ.
3. Na viac dní uvoľňuje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti rodičov.
4. Ak žiak potrebuje opustiť budovu školy počas dňa, musí mať písomnú žiadosť od zákonného zástupcu alebo úradný doklad.

H/ Ospravedlnená neprítomnosť žiaka v škole

1. V zmysle ustanovenia § 144 ods. 10 zákona MŠ SR č. 245/2008 Zb. o výchove a vzdelávaní / školský zákon/ sa za dôvod ospravedlniteľnej neúčasti žiaka v škole uznáva najmä:
 - o Choroba žiaka
 - o Lekárom nariadený zákaz jeho dochádzky do školy
 - o Mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky
 - o Náhle prerušenie premávky dopravných prostriedkov
 - o Mimoriadne udalosti v rodine žiaka
 - o Účasť žiaka na organizovanej športovej príprave, na súťažiach, prípadne inej reprezentácii školy
 - o Iné závažné udalosti, ktoré znemožňujú jeho účasť v škole na základe posúdenia riaditeľa školy
2. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedľňuje jeho zákonný zástupca ,ak neprítomnosť žiaka trvá dlhšie ako 3 po sebe nasledujúce vyučovacie dni
3. Škola vyžaduje lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti ak neprítomnosť žiaka v škole trvá dlhšie ako tri po sebe nasledujúce vyučovacie dni
4. Písomné ospravedlnenie potvrdzujúce odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti predloží žiak alebo zákonný zástupca do troch dní od nástupu dieťaťa do školy
5. Ak sa žiak nemôže zúčastniť vyučovania, je jeho zákonný zástupca povinný oznámiť škole bez zbytočného odkladu príčinu jeho neprítomnosti
6. Ak ochorie žiak alebo niektorá z osôb, s ktorými žiak býva alebo je v trvalom styku, na prenosnú chorobu, oznámi túto skutočnosť zákonný zástupca ihneď riaditeľovi školy.

CH/ Neospravedlnená neprítomnosť žiaka v škole

1. Za neospravedlnenú neprítomnosť žiaka v škole sa považuje neprítomnosť žiaka na vyučovaní od prvej vyučovacej hodiny, ktorá nebola zákonným zástupcom ospravedlnená
2. Ak bol žiak neospravedlnene neprítomný v škole v počte aspoň 4 vyučovacích hodín, oznámi túto skutočnosť riaditeľ školy preukázateľným spôsobom zákonnému zástupcovi žiaka a pozve ho na pohovor, z ktorého sa vyhotoví zápisnica
3. Za neospravedlnenú neprítomnosť žiaka na vyučovaní, ktorá preukázateľne nebola spôsobená zákonným zástupcom sa žiakovi udeľujú už vyššie spomenuté výchovné opatrenia
4. Ak má žiak viac ako 15 neospravedlnených hodín v mesiaci, považuje sa táto skutočnosť za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa .Oznámenie o zanedbávaní povinnej šk. dochádzky hlási škola obci a príslušnému odboru sociálnych vecí .(v zmysle Usmernenia MŠ SR č. 1 100/1991-2).

Výchovné opatrenia

A/ Opatrenia na posilnenie disciplíny

Opatrenia na posilnenie disciplíny sa žiakom ukladajú za závažné alebo opakované previnenia. Spravidla predchádzajú zníženiu známky zo správania. Každému opatreniu predchádza objektívne prešetrenie previnenia a poklesku. Žiak má právo sa k priestupku slobodne vyjadriť. Podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z týchto opatrení:

- Zápis do žiackej knižky
- Napomenutie od triedneho učiteľa pred kolektívom triedy
- Pokarhanie od triedneho učiteľa pred kolektívom triedy
- Pokarhanie od riaditeľa školy

Ak bude mať žiak neospravedlnené hodiny, budú použité výchovné opatrenia:

- 1-4 hodiny -pokarhanie triednym učiteľom
- 5-9 hodín -pokarhanie riaditeľom školy
- 10-25 hodín -znížená známka zo správania II. stupňa
- 26-60 hodín -znížená známka zo správania III. stupňa
- nad 60 hodín - znížená známka zo správania IV. stupňa

V prípade zistení šírenia, či prechovávanía drog a návykových látok u žiaka bude tento postihnutý zníženou známku zo správania. V prípade zistenia akéhokoľvek správania sa žiaka, ktorého cieľom je ublížiť, ohroziť alebo zastrašiť iného, fyzický útok, bitie, strkanie, ničenie vecí druhého, krádeže peňazí a vecí, nadávanie, ponižovanie, ohováranie (teda akákoľvek forma šikanovania), bude tento postihnutý zníženou známku zo správania.

Žiak rešpektuje a dodržiava zákaz fajčenia, požívania alkoholických nápojov, drog a iných omamných látok v škole, v celom areáli ale aj mimo školy. Upozorní na ostatných, ktorí by tento zákaz chceli porušiť. Aj prinesenie cigariet, alkoholu, drog, prípadne iných omamných látok do areálu školy sa považuje za hrubé porušenie školského poriadku.

Ak žiak zistí, že niektorý spolužiak alebo žiak školy má takéto veci, je povinný okamžite to oznámiť ktorémukoľvek členovi pedagogického zboru. Zabráni tým väčším škodám na zdraví žiakov.

Ak svojím správaním a agresivitou žiak ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom vzdelávanie, riaditeľka školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je v krajnom prípade tvoje okamžité vylúčenie z výchovy a vzdelávania, umiestnenie do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Potom bezodkladne privolá:

- zákonného zástupcu
- zdravotnú pomoc
- policajný zbor

O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy písomný záznam. (Školský zákon 245/2008 Z.z §58)

B/ Pochvaly a iné ocenenia

Pochvaly a iné ocenenia sa udeľujú za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin, za dlhodobú úspešnú prácu pre kolektív.

- pochvalu od vyučujúceho do žiackej knižky žiaka
- pochvalu od triedneho učiteľa pred kolektívom triedy
- pochvalu od riaditeľa školy pred kolektívom školy
- diplom
- po schválení rodičovskou radou vecnou odmenou

Najlepších žiakov môže riaditeľ školy navrhnúť na ocenenie svojmu zriaďovateľovi alebo na morálne ocenenie Medailou sv. Gorazda, ktoré udeľuje MŠ SR.

Práva žiakov

1. Každé dieťa má právo, aby proces vzdelávania prebiehal v súlade s princípmi dodržiavania ľudských práv bez rozdielu rasy, bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov
2. Každý žiak má právo na vzdelanie zamerané na vývoj jeho osobnosti, rozvoj talentu, rozumových a fyzických schopností
3. Žiak má právo byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých bude hodnotený a poznať v primeranej lehote výsledok hodnotenia. Žiak má právo na informácie, ktoré súvisia s každodenným režimom školy, s obsahom školského poriadku a ďalšími pravidlami v škole.
4. Rodič žiaka, ktorý má pochybnosti o správnosti slovného hodnotenia na konci I. a II. polroka, má právo požiadať do troch dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, o komisionálne preskúšanie
5. Žiak má právo vyjadriť primeraným spôsobom svoj názor v diskusii na vyučovaní, na triednických hodinách, v školskom časopise. Žiak má právo na slobodu prejavu, ktorá sa uplatňuje pri vyjadrení svojich názorov, myšlienok, ohľadom preberaného učiva, ohľadom samotného procesu výučby, spôsobu hodnotenia, ohľadom prístupu vyučujúcich pri hodnotení na konci alebo v priebehu školského roka. Sloboda prejavu sa tiež týka vyjadrenia svojho postoja oblečením alebo účesom, nápisom alebo kresbou na plagáte školy. Táto sloboda však nemôže byť absolútna- nemožno tolerovať prejavy, ktoré by vyzývali k rasovej, národnostnej či inej forme neznášanlivosti. Jeho oblečenie a úprava musia byť v súlade so základnými hygienickými požiadavkami, nemožno tolerovať prejavovanie výtvarných alebo iných názorov formou poškodzovania školského majetku (sprejerstvo, vandalizmus)
6. Žiak má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva, ktorá sa uplatňuje tým, že na žiaka nie je uskutočňovaný žiadny psychický nátlak vo forme vyhrážok, neodôvodnených obmedzení, zosmiešňovaní a podobných foriem nátlaku ohľadom ich náboženstva alebo filozofického presvedčenia.
7. Žiak má právo na slobodu združovania a zhromažďovania na škole, ktorá sa uplatňuje formou účasti žiakov na rôznych športových a kultúrnych akciách a pri vyjadrení svojho politického postoja
8. Každý žiak má právo na ochranu svojho súkromia ako aj na ochranu svojej rodiny, cti a ľudskej dôstojnosti, ktorá sa uplatňuje v celom procese výučby, v metódach, ako je zaobchádzanie so žiakmi, či je rešpektovaná ich česť a právo na súkromie. Právo na súkromie zahŕňa tiež ochranu osobných údajov pred ich neoprávneným šírením a zneužívaním týkajúce sa napríklad ich pôvodu, rodinného prostredia, informácie o sexuálnej orientácii a pod.
9. Žiak má právo na spravodlivý proces v prípadoch rozhodovania či došlo k porušeniu dohodnutých pravidiel správania sa a aká sankcia je primeraná v prípade preukázaného previnenia.
10. Žiak má právo na výber budúceho štúdia, respektíve povolania.
11. Žiak má právo zúčastniť sa žiackej samosprávy v rámci triedy.
12. Žiak má právo primerane využívať školské zariadenie, učebne, pomôcky, knižnicu.
13. Žiak má právo na odpočinok a voľný čas, na účasť na hre a oddychovej činnosti ako aj na slobodnú účasť na kultúrnom živote a umeleckej činnosti.

14. Žiak má právo na úctu k osobnosti človeka, na ochranu pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním
15. Žiak má právo zapájať sa podľa záujmu do mimoškolských športových, kultúrnych a iných aktivít, ktoré organizuje škola.
16. Žiak má právo podľa svojich potrieb využívať pomoc triedneho učiteľa, výchovného poradcu, koordinátora drogovej prevencie či školského psychológa.
17. Každý žiak má byť chránený pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania
18. Žiak má právo na bezplatné vzdelávanie v základných a stredných školách
19. Dieťa má právo na bezplatné vzdelávanie pre päťročné deti pred začiatkom plneniam si povinnej školskej dochádzky / § 144 Z 245/2008 Z.z. školský zákon/

Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách

1. Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie svojich spolužiakov.
2. Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.
3. V prípade úrazu alebo náhleho ochorenia žiak ihneď informuje vyučujúceho, dozorkonajúceho učiteľa, alebo najbližšiu dospelú osobu
4. Pri úraze alebo nevoľnosti poskytne prítomný vyučujúci, zdravotník žiakovi prvú pomoc, pri podozrení na vážnejší úraz alebo onemocnenie zabezpečí škola žiakovi lekársku pomoc. O úraze alebo onemocnení informuje rodičov žiaka. Každý úraz zapíše vyučujúci, ktorý ho zistil, do zošita úrazov. Ak žiak vymešká kvôli úrazu z vyučovania viac ako 3 dni, píše sa Záznam o úraze.
5. Za bezpečnosť žiaka na vyučovaní zodpovedá vyučujúci v triede. Počas pobytu žiakov v škole a na akciách organizovaných školou zodpovedajú za bezpečnosť dozorkonajúci učitelia. Na škole sú zriadené dozory:
 - o ranný / pri vchode /
 - o prítomní vyučujúci v triede / cez malé prestávky /
 - o dozor cez veľkú prestávku –prítomní vyučujúci
 - o dozor pri obliekaní a odchode zo školy po skončení vyučovania,
 - o dozor v školskej jedálni počas vydávania obedov (zodpovedajú vychovávateľky ŠK, CVČ)

Všetci žiaci školy sú povinní rešpektovať dozor konajúcich pedagógov.

III. Pedagogickí zamestnanci

Povinnosti pedagogických zamestnancov

A) Každý pedagogický zamestnanec:

1. Prichádza na pracovisko včas, najmenej 15 minút pred začiatkom jeho vyučovacej hodiny alebo dozorom, podpisuje sa do hárku evidencie dochádzky.
2. Svoju neprítomnosť na pracovisku ohlásí vedeniu školy bezodkladne, lekárske potvrdenie o PN, OČR atď. predloží alebo doručí do 24 hod.; ukončenie neprítomnosti oznámi vedeniu školy aspoň 1 deň vopred.
3. Je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s výkonom zamestnania.
4. Je povinný dodržiavať zákaz fajčenia, požívania alkoholu a iných omamných látok v areáli školy, na výletoch, exkurziách a iných aktivitách so žiakmi.

B) Člen vedenia školy:

1. Riadi úlohy vyplývajúce z jeho náplne práce.
2. Organizuje a demokraticky riadi školu.
3. Kontroluje plnenie povinností pedagogických zamestnancov, ktoré vyplývajú z ich pracovnej náplne, UO, ČTP, PP školy a vnútorných predpisov a nariadení.
4. Včas zabezpečuje suplovanie za neprítomných učiteľov alebo vychovávateľov na vyučovacích hodinách a na dozore.
5. Zvoláva zasadnutie poradných orgánov vedenia školy.
6. Utvára vhodné podmienky pre dobrú a tvorivú prácu všetkých zamestnancov školy.
7. Zohľadňuje dobré návrhy a tvorivé podmienky kolektívu.
8. Podporuje spoluprácu a propagáciu dobrých skúseností.
9. Podporuje a oceňuje odborné a metodické vzdelávanie zamestnancov.
10. Rešpektuje osobnosť každého zamestnanca.
11. Nepreťažuje zamestnancov.
12. Pravidelne vykonáva kontroly podľa plánu i mimo neho.
13. Je náročný k sebe, dokáže prijať i kritické pripomienky.

C) Učiteľ

1. Plní úlohy vyplývajúce z jeho pracovnej náplne.
2. Dôsledne dodržiava práva dieťaťa, nepoužíva fyzické tresty.
3. Načas nastupuje na vyučovaciu hodinu, včas ju ukončí.
4. Nenosi na vyučovacie hodiny mobilný telefón, kávu, čaj, jedlo.
5. Absenciu žiakov a ostatné zápisy do triednej knihy vykoná na začiatku hodiny.
6. Nepreťažuje žiakov nadmernými požiadavkami.
7. Využíva dostupné učebné pomôcky, ktoré si pripraví v dostatočnom časovom predstihu.
8. Dôsledne vykonáva dozor, vypísané suplovanie je záväzné.
9. Dbá na ochranu majetku školy.
10. Po skončení vyučovania dozrie na poriadok v triede (zabezpečí uzavretie okien, vyloženie stoličiek na lavice, uzamknutie triedy), odvedie žiakov do šatne.
11. Triednu knihu a triedny výkaz uloží do priečinku v zborovni.
12. Pri rokovaní s rodičmi rešpektuje osobnosť rodiča, rozhovor vedie v duchu spolupráce.
13. Pri uvoľňovaní žiaka z vyučovania sa riadi postupom:

- 1 hodinu vyučujúci,
- do 2 dní triedny učiteľ,
- viac ako 2 dni riaditeľka školy.

D) Vychovávateľka ŠK, CVČ

1. Preberá zodpovednosť za bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov.
2. Na popoludňajšiu činnosť preberá žiakov od vyučujúcej osobne.
3. Ak má v oddelení žiakov z viacerých tried, k vychovávateľke ich privedú vyučujúce, asistentky učiteľa z poslednej vyučovacej hodiny.
4. Dbá na dodržiavanie práv dieťaťa.
5. Denne spolupracuje s triednou učiteľkou.
6. Spolupracuje s rodičmi žiakov

E) Triedny učiteľ:

1. Vede triednu dokumentáciu.
2. Je v dennom styku so žiakmi svojej triedy.
3. Denne sleduje dochádzku žiakov do školy, ich ospravedlnenia.
4. Snaží sa odstraňovať prípadné záškoláctvo.
5. Zistené záškoláctvo ihneď rieši s rodičmi, výchovným poradcom, vedením školy.
6. Dbá na dodržiavanie práv dieťaťa v komunikácii s ostatnými vyučujúcimi.
7. Vede žiakov, aby rešpektovali školský poriadok .
8. Vybavuje potvrdenia a písomné požiadavky rodičov v styku s vedením školy.
9. Koordinuje a dozerá, aby žiaci neboli preťažovaní.
10. Úzko spolupracuje so všetkými vyučujúcimi a vychovávateľmi v triede.
11. Úzko spolupracuje s rodičmi žiakov.
12. Zúčastňuje sa riadenia školy prostredníctvom MZ , mesačných porád a rozhovorov.

F) Povinnosti správcu kabinetov, zbierok a knižníc

1. Po prebratí kabinetu podpisuje dohodu o hmotnej zodpovednosti.
2. Zodpovedá v plnom rozsahu za inventár, dbá o jeho uskladnenie a šetrné zaobchádzanie.
3. Pri strate niektorej pomôcky okamžite upovedomí riaditeľa školy.
4. Každá pomôcka a vec, ktorá sa v inventári nachádza, musí mať zapísané inventárne číslo na prístupnom a viditeľnom mieste.
5. Po dodaní nových vecí okamžite napíše nové inventárne číslo na predmet, inventárne číslo odsúhlasí s pracovníkom školy zodpovedným za jeho evidenciu.
6. Na konci kalendárneho roka, prípadne podľa potreby urobí fyzickú inventarizáciu.
7. Podáva návrh na vyradenie predmetov ako i na doplnenie inventára.
8. Učebné pomôcky požičiava učiteľom podľa potreby a o vypožičaní vedie písomný záznam.
9. Rešpektuje zákaz požičiavať inventár súkromným a cudzím osobám, ako aj odnášať inventár zo školskej budovy.
10. V spolupráci s vedúcim metodického orgánu školy dbá, aby pomôcky a knihy boli neustále používané a nezostávali v kabinetoch nevyužitú.
11. Dbá, aby pomôcky boli riadne uložené a zabezpečené.
12. Zabezpečuje, aby inventárna kniha bola v škole neustále k dispozícii k nahliadnutiu nadriadeným orgánom.

13. V kabinetoch, kde sú pomôcky uložené, dodržiava bezpečnostné predpisy. Kľúč od kabinetu nevydáva do rúk žiakom.
14. Udržiava v kabinete poriadok a čistotu.
15. Stará sa, aby pokazené pomôcky boli čo najskôr dané do opravy.

G) Povinnosti správcu odborných učební

1. Vypracuje pracovné poriadky pre jednotlivé učebne. Tie musia byť v učebni umiestnené na viditeľnom mieste. S predpismi oboznámi každú triedu na prvej vyučovacej hodine.
2. Zodpovedá za inventár tejto učebne.
3. Dbá, aby učebne boli primerane upravené, kontroluje, či nie je poškodené vedenie plynu, vody a elektrické zásuvky. Poškodené okamžite zahlási p. Štíbranej.
4. Dbá, aby nástenky resp. iný dekoračný materiál v učebni vystihoval charakter učebne.
5. Dbá, aby po skončení vyučovania bola učebňa riadne uprataná a pomôcky uložené.

Práva pedagogických zamestnancov

Všetky stránky prípravy a zamestnávania učiteľov musia byť zbavené akejkoľvek formy diskriminácie založenej na rase, farbe pleti, pohlaví, náboženstve, politickom názore, národnostnom či sociálnom pôvode, alebo ekonomických podmienkach. Pracovné podmienky učiteľov musia byť maximálne priaznivé pre čo najefektívnejšiu výučbu a učiteľovi musia umožňovať plne sa sústrediť na plnenie svojich profesijných úloh.

Pedagogický pracovník má právo:

- právo na pedagogickú slobodu pri vykonávaní jeho povolania (pedagógovi má byť umožnená sloboda v tom smere, aby mohol do svojej výchovnej a pedagogickej práce zavádzať i nové, netradičné formy a metódy vzdelávania z novších koncepcií a projektov),
- právo sám rozhodnúť, aké vyučovacie metódy a učebné pomôcky použije, ktoré sú pre jeho žiakov najvhodnejšie,
- právo podieľať sa na tvorbe učebných osnov a učebníc,
- právo byť oboznámený s akýmkoľvek hodnotením svojej práce a mal by mať právo odvolať sa proti hodnoteniu, s ktorým nesúhlasí,
- právo na slobodu myslenia, svedomia, náboženstva, názoru a prejavu
- právo podávať návrhy na zlepšenie práce
- právo na ochranu svojej osobnosti
- právo na ďalšie vzdelávanie

IV. Rodičia

A) Práva rodičov

1. Poznať zameranie školy.
2. Byť informovaný o prospechu a správaní svojho dieťaťa.
3. Zúčastňovať sa na činnosti školy.
4. Požiadat' učiteľa o konzultácie.
5. Požiadat' učiteľa o odbornú radu vo výchove a vzdelávaní.
6. Pri pochybnostiach požiadat' o komisionálne preskúšanie .
7. Podávať návrhy na zlepšenie práce školy.
8. Požiadat' o uvoľnenie svojho dieťaťa z vyučovania.
9. Spolupracovať s radou školy a radou rodičov.

B) Odporúčania pre rodičov

1. Rodič by mal informovať triedneho učiteľa o závažných zdravotných a iných problémoch dieťaťa, ktoré by triedny učiteľ mal poznať.
2. Rodič by mal pravidelne kontrolovať žiacku knižku alebo zápisníček svojho dieťaťa.
3. Rodič by nemal rušiť vyučovací proces.
4. Rodič by nemal vstupovať do priestorov školskej jedálne a odborných učební.
5. Rodič by mal každú neprítomnosť svojho dieťaťa bezodkladne oznámiť triednemu učiteľovi.
6. Rodič je povinný neúčast' dieťaťa na vyučovaní ospravedlniť ihneď písomne, najneskôr do troch dní po nástupe na vyučovanie.
7. Rodič by nemal povoliť svojmu dieťaťu prinášať veci, ktoré nesúvisia s vyučovacím alebo výchovným procesom v škole.
8. Rodič by nemal povoliť svojmu dieťaťu nosiť veci, ktoré by ohrozovali zdravie a bezpečnosť žiakov školy.

V. Školský poriadok ŠK, CVČ

O prijímaní žiakov do ŠK, CVČ rozhoduje riaditeľ školy, v zastúpení príslušný zástupca školy. Rodičia prijatého žiaka vyplnia zápisný lístok do ŠK, CVČ. Zmenu bydliska, odhlášku zo ŠK, CVČ nahlásia rodičia včas vychovávateľke.

1. Odev, topánky, aktovku odkladajú žiaci na určené miest. Veci, ktoré možno zameniť, majú žiaci riadne označené. Prípadnú stratu či zámenu hlásia žiaci alebo rodičia vychovávateľke.
2. Žiak je povinný riadiť sa pokynmi vychovávateľky a plniť jej príkazy.
3. Opúšťanie priestorov ŠK, CVČ bez povolenia vychovávateľky je neprípustné.
4. Za hry, knihy, hračky a iné pomôcky zodpovedá kolektív žiakov, ktorému boli pridelené, prípadne jednotliviec.
5. Vymedzenú dobu v režime dňa príprave na vyučovanie musia všetci žiaci dodržať.
6. Na obed prichádzajú žiaci spoločne pod vedením vychovávateľky.
7. Pred obedom si každý žiak umyje ruky, v dôsledku čoho je potrebné, aby si každý žiak nosil hygienické potreby.
8. Pri obede sa žiak správa v rámci pravidiel spoločenského správania. Jedla si vezme len toľko, koľko zje, zvyšky sa nenechávajú.
9. Ak žiak ochorie ihneď ho odhlásia rodičia zo stravovania, najneskôr do 7.30 hod, príslušného dňa. Inak musia hradiť aj nevybrané obedy.
10. Dochádzka prihlásených žiakov do ŠK, CVČ je povinná. Každú neprítomnosť, ktorá nie je zdôvodnená neprítomnosťou na vyučovaní, treba vychovávateľke riadne ospravedlniť.
11. Z vážnych dôvodov môže byť žiak zo ŠK, CVČ uvoľnený výnimočne i pred stravovacou dobou na žiadosť rodičov.
12. Za žiaka, ktorý bol v škole, avšak do družiny sa nedostavil, i keď tam mal byť, vychovávateľka nezodpovedá, nahlásený obed si môže žiak zobrať do obedára.
13. Vstup do priestorov ŠK, CVČ v pracovnej dobe nie je žiaduci. Pohovory vychovávateľky s rodičmi v mimopracovnej dobe sú naopak veľmi vítané.
14. Každý žiak je povinný v ŠK, CVČ riadiť sa pravidlami školského poriadku.
15. Pri nedodržaní školského poriadku ŠK, CVČ žiakom bude podľa charakteru previnenia uložené výchovné opatrenie.
16. Ak po vyčerpaní všetkých možností nápravy a po prejednaní s rodičmi žiak svojim nevhodným správaním sústavne narúša poriadok a činnosť ŠK, CVČ alebo bez ospravedlnenia rodičov prerušuje dochádzku do ŠK, CVČ môže byť z ŠK, CVČ vylúčený.

VI. Školský poriadok školskej jedálne

1. Obed sa začína vydávať od 11.30 do 14.00 hod. Žiaci jednotlivých tried a oddelení ŠK,CVČ prichádzajú na obed podľa časového rozvrhu.
2. Správanie žiakov:
 - v chodbe pred jedálňou si každý žiak odloží na určené miesto odev, tašku a pod.,
 - na obed prichádza žiak s čistými rukami a riadne upravený,
 - zoberie si príbor, hlboký tanier a konzumuje polievku, po zjedení polievky odnesie prázdny tanier a čaká na hlavné jedlo,
 - pri obede sa žiak správa v rámci pravidiel spoločenského správania,
 - ak žiak ochorie, odhlásia ho rodičia zo stravovania, inak musia hrať aj nevybrané obedy,
 - keď žiak skonzumuje jedlo zistí, že stôl zanechal čistý,
 - po zjedení jedla žiak odnesie tanier a príbor , z jedálne odchádza v doprovode vychovávateľa,
3. Do jedálne môžu prísť len tí žiaci, ktorí sa v nej stravujú.
4. Jedáleň neslúži na dlhé vysedávanie a debaty.
5. Dozor v ŠJ je zabezpečený vychovateľkami ŠK, CVČ.
6. V prípade potreby vypomôžu s dozorom aj pedagogickí pracovníci školy.

VII. Spoločné ustanovenia pre všetkých zamestnancov

1. Zamestnanci školy sú povinní včas oznámiť telefonicky alebo odkazom neprítomnosť v škole, aby sa mohlo zabezpečiť zastupovanie.
2. Potvrdenie o práceneschopnosti riadne vyplnené a podpísané predloží do 24 hodín.
3. Dovolenku si čerpá zamestnanec spravidla cez hlavné prázdniny, prípadne cez ďalšie prázdniny.
4. Na súkromné vybavovanie sa zamestnanci počas pracovnej doby neuvolňujú. Učiteľ, zamestnanec sa snaží vybaviť si veci tak, aby čo najmenej vymeškal pracovnú dobu.
5. Závady na zariadení školy hlási p. zast. Hrdej alebo p. upratovačke Slezákovej, za ich odstránenie zodpovedá p. údržbár a vedenie školy. Závady väčšieho rozsahu treba hlásiť riaditeľovi školy.
6. Akékoľvek zapožičiavanie učebných pomôcok, inventára školy pre súkromné ciele sa zakazuje. Osobne sú zodpovední správcovia kabinetov.
7. Všetci zamestnanci sú povinní si zapisovať príchod a odchod do zamestnania a racionálne využívať svoj pracovný čas. Sú povinní riadiť sa a dodržiavať hygienicko-bezpečnostné opatrenia a taktiež zaobchádzať so zariadením a im zverenými predmetmi a inventárom čo najšetrnejšie, poučiť sa o odbornom zachádzaní s nimi a vykonávať pravidelnú údržbu.
8. V miestnosti ekonomického úseku sa zakazuje zbytočné zdržiavanie. Táto miestnosť slúži na vybavovanie úradných záležitostí.
9. Každý zamestnanec je povinný plniť všetky úlohy, vyplývajúce z pracovného poriadku a predpisov BOZP a PO.

VIII. Poradné orgány školy

A) Pedagogická rada

1. Pedagogická rada je poradným orgánom riaditeľa školy. Prerokúva vzdelávacie a výchovné ciele, hodnotí ich výsledky a plnenie, schvaľuje učebné osnovy a plány pre jednotlivé triedy.
2. Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí a výchovní zamestnanci školy – učitelia, vychovávateľa a odborní pracovníci ŠPP.
3. Členovia pedagogickej rady majú právo podieľať sa na riadení školy prednášaním svojich názorov, argumentáciou a formuláciou svojich myšlienok, avšak rozhodnutia a závery sú iba v právomoci riaditeľa školy, ktorý stojí na čele pedagogickej rady.

Riadiaci zamestnanec:

- konzultuje so svojimi spolupracovníkmi všetky problémy, ktoré sa týkajú ich práce alebo práce školy, rád si vypočuje nové nápady na skvalitnenie činnosti a rešpektuje odlišné názory,
- informuje svojich podriadených o cieľoch a plánoch organizácie, podporuje ďalšie vzdelávanie a tvorivosť učiteľov svojej školy a súhlasí s ich iniciatívou a podnetmi na skvalitnenie práce,
- umožňuje voľnosť myšlienok a vyjadrovaní, podporuje vyjadrovaní na pracovisku spoluprácu,
- má dôveru u žiakov, rodičov pracovníkov školy, je tvorivý vo svojej práci a k tvorivosti a rozvíjaniu schopností podnecuje i svojich podriadených,
- dokáže primerane delegovať právomoci a zodpovednosť a spoločne rieši problém,
- rieši sťažnosti a konflikty kolegov a sťažnosti rodičov s profesionálnou dôslednosťou a spravodlivo hodnotí prácu svojich podriadených,
- pri hodnotení pracovníkov prevažujú pozitívne stimuly nad negatívnymi,
- podporuje a oceňuje tvorivých a aktívnych pracovníkov,
- snaží sa poznať čo najviac žiakov školy a zúčastňuje sa na všetkých významnejších akciách, organizovaných pracovníkmi a žiakmi školy,
- dokáže vytvoriť v škole atmosféru, v ktorej zamestnanci radi chodia do práce, ale i rodičia sa prídu poradiť, čo a ako pomôcť škole.

Rada školy:

Rada školy je občianskou organizáciou a má formu dobrovoľného občianskeho združenia.

Ustanovenie a voľby do rady školy:

- pozri ustanovenia vyhl. MŠ SR č. 291/2004 Z.z.

Počet členov rady školy a jej zloženie:

- počet členov a zloženie rady školy vymedzuje ustanovenie § 25 zákona 596/2003 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, pričom musí byť dodržaná podmienka väčšiny členov, ktorí nie sú zamestnancami príslušného školského zariadenia.

Práva rady školy:

- navrhuje na základe výberového konania kandidáta na vymenovanie do funkcie riaditeľa školy,
- navrhuje odvolanie alebo sa vyjadruje k návrhu na odvolanie riaditeľa školy,
- vyjadruje sa ku koncepcným zámerom rozvoja školy i k návrhu na zrušenie školy a ku skutočnostiam uvedeným v paragrafe 5 ods.7 vyššie uvedeného zákona,
- zamestnanci školy, rodičia a obecná samospráva prostredníctvom svojich zástupcov, ktorých si zvolili za členov rady školy, majú právo aktívne zasahovať do činnosti školy – pripomienkovať jej činnosť a tiež vyjadrovať súhlas alebo nesúhlas s riadením inštitúcie. Vo svojej činnosti plnia predovšetkým kontrolnú úlohu.

Rada školy sa vyjadruje:

- k počtu prijímaných žiakov
- k zavedeniu študijných alebo učebných odborov a ich zameraniu
- k úprave učebných plánov a skladbe predmetov
- ku koncepcnému zámeru rozvoja školy a každoročne jej vyhodnoteniu
- vykonávaníu podnikateľskej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach
- ku správe o výsledkoch hospodárenia školy.

Rada rodičov:

- Rodičia sú jedným z najdôležitejších partnerov školy a nevyhnutou úlohou vedenia školy. Rodičia sú zároveň najdôslednejšími kritikmi školy prostredníctvom zážitkov svojich detí. Stane sa, že práve rodičia upozornia vedenie školy, že niekto v škole porušuje práva ich dieťaťa, či už je to zamestnanec školy alebo ide o zlé vzťahy žiakov navzájom.

Členovia rady rodičov:

- členmi sú zástupcovia rodičov z každého triedneho kolektívu.

Úlohy rady rodičov:

- rokovať s vedením školy pri riešení námietok, pozorovaní a požiadaviek rodičov,
- vyjadrovať sa k celkovej činnosti a riadeniu školy prostredníctvom zástupcov rodičov v rade školy,
- prizývať na svoje zasadnutia členov vedenia školy, prípadne niektorého pedagogického zamestnanca,
- podieľať sa na ochrane práv žiakov v súlade s Deklaráciou práv dieťaťa a Zákonom o rodine,
- aktívne pomáhať pri riešení problémov riešených vo výchovnej komisii – zastupovať práva rodičov alebo práva detí,
- právo vyžiadať od vedenia školy a nepedagogických pracovníkov zabezpečenie ochrany a starostlivosť o ich dieťa (čl.3 Dohovoru o právach dieťaťa) a upozorňovať vedenie školy na nedostatky pri zabezpečovaní ochrany zdravia žiakov (preťažovanie žiakov množstvom domácich úloh, stresujúce prostredie v triede, negatívne javy u detí - používanie drog, fajčenie, šikanovanie),
- žiadať od vedenia školy zabezpečenie a organizáciu mimoškolskej činnosti, popoludňajších aktivít (čl.18, ods. 3 Dohovoru: Právo detí pracujúcich rodičov, aby mohli využívať služby a zariadenia pre ne určené),

- pomáhať zabezpečovať technické vybavenie školského zariadenia vyhľadávaním vhodných sponzorov aj z radov rodičov.

Význam rady rodičov:

- umožňuje efektívnu komunikáciu a výmenu názorov na výchovu a vzdelávanie medzi školou a rodinou,
- vzájomnými kontaktmi sa utvárajú lepšie vzťahy medzi pedagogickými zamestnancami a rodičmi,
- učitelia môžu lepšie spoznávať rodinné prostredie svojich žiakov,
- pomáha naplňať myšlienku humanizácie školy vťahovaním rodičov do činnosti školy, či už ako aktívnych účastníkov rôznych školských akcií, vedúcich záujmových útvarov, organizátorov besied a kultúrnych podujatí alebo ako dobrých sponzorov,
- je nápomocná pri odhaľovaní rôznych negatívnych javov v škole (šikanovanie, používanie drog a iných omamných a psychotropných látok a pod.), a tým umožňuje vedeniu školy skvalitňovať riadiacu prácu a výchovné pôsobenie v škole.

V Trnave: 01.09. 2019

Schválené PP dňa 27.08.2019

Schválené Radou školy: 10.10.2019

Vypracovala: PaedDr. Lívia Miškayová
Mgr. Andrea Hrdá

PaedDr. Lívia Miškayová
riaditeľka školy

Príloha č. 1

Prevenia proti šikanovaniu

Aj napriek tomu, že súčasná škola by mala smerovať k demokratickým princípom vo výchove a mala by viesť žiakov ku komunikácii a rešpektu, objavuje sa u detí a mládeže stále častejšie jeden z najvýraznejších sociálno patologických javov a to je šikanujúce správanie. Posledné výskumy ukazujú, že na našich školách prešlo šikanovaním 41% - toto je varujúci signál a pokiaľ bude predovšetkým pedagogická verejnosť pred týmto fenoménom zatvárať oči, možno predpokladať, že výskyt agresorov či obetí sa bude stále zvyšovať. Agresori často zostávajú nepotrestaní a obeť si nesie do ďalšieho života pocit nespravodlivosti a krivdy.

Šikanovanie a teasing

V pedagogickej praxi je potrebné rozlíšiť dva základné termíny: **šikanovanie a teasing**. Za teasing môžeme označiť správanie, ktoré zdanlivo šikanovanie pripomína. Ide o nevinné doťahovanie medzi deťmi - napr. na druhom stupni ZŠ, kedy chlapci provokujú dievčatá, pretože sa im páčia. Dievčatá kričia, chichotajú sa, niekedy chodia žalovať, dospelí však vidia, že im toto doťahovanie chlapcov vôbec nie je nepríjemné a ich sťažovanie je len formálne. Jedná sa normálny jav.

Šikanovaním (šikana z francúzskeho chicane= zlomyseľné obťažovanie, týranie, prenasledovanie) rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cielené, opakované, obyčajne trvalejšie použitie násilia resp. agresívneho konania a manipulácie jedného žiaka voči druhému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia, alebo nemôžu brániť. Ide o úmysel spôsobiť obeť utrpenie. Toto správanie musí spĺňať základné podmienky:

1. Ide o prevahu sily nad obeťou - nie vždy sa musí jednať o prevahu fyzickú (tzn., že fyzicky silnejší jedinec trápí fyzicky slabšieho jednotlivca). K fyzickej prevahe často môže dochádzať, ale nie vždy. Môže sa jednať i o prevahu vo forme psychickej sily (tzn., keď psychicky odolnejší jednotlivec trápí psychicky menej odolného jednotlivca). Tieto prípady nebývajú zriedkavé, vyskytujú sa na všetkých typoch a stupňoch škôl.

Ublížovaný jednotlivec býva väčšinou osobou, ktorá navonok "vyžaruje" signály slabosti. Je zarazený, nedokáže sa so spolužiakmi prirodzene komunikovať, stojí v pozadí, môže byť aj drobne fyzicky odlišný. Takéto dieťa je veľmi často terčom nemiestnych žartov, nadávok, urážok. Stáva sa však, že takéto dieťa je nútené psychicky silnejšiemu slúžiť, nechá sa ním manipulovať alebo vydierať.

Aj v skupinovej podobe môže fungovať prevaha sily - tzn. väčšie množstvo trápí menšie množstvo detí v triede. V skupine môže pôsobiť určitý klan silných jedincov, ktorý na seba "nabaľuje" stále ďalších a ďalších. Jednotlivci, ktorí sa nechcú stať členmi tohto klanu, sa stávajú skupinovo slabšími a sú opäť nútení väčšine slúžiť.

2. Obeť vníma útok ako nepríjemný - napr. v škole sa objavujú medzi deťmi rôzne prezývky. Niektoré dieťa sa s prezývkou stotožní, je na ňu hrdé, nie je pre neho urážkou - tu sa v žiadnom prípade nejedná o zámerné ublížovanie. V mnohých prípadoch môže byť prezývka nepríjemná, dieťa sa jej bráni, zúri kvôli nej - trieda touto prezývkou naschvál provokuje spolužiaka - ten sa môže i agresívne brániť. Je označený za agresora, unikne nám však, že práve on je tou obeťou, pretože sa bráni nepríjemnému útoku zo strany spolužiakov.

V tomto zmysle agresori "hrajú" na najcitlivejšie strunky osobnosti dieťaťa, a to je jeho rodina.

Dieťa napr. zo sociálne slabšieho prostredia na adresu svojich rodičov počuje nepríjemné poznámky, jeho rodičia sú hanení vďaka svojmu správaniu či postaveniu v spoločnosti.

3. Dlhodobosť ale krátkodobosť útoku - šikanovanie je väčšinou postupne sa rozvíjajúce negatívne správanie voči spolužiakovi či spolužiakom, môže to však byť jednorazový, krátkodobý akt, ktorý vo svojej podstate spĺňa dve vyššie uvedené podmienky. Krátkodobé šikanovanie je veľakrát ďaleko nebezpečnejšie. Jednak prebieha v samotnej triede a učiteľ o ňom nevie. Po druhé ho za šikanu ani nepovažujeme.

Varovné signály:

- Priame (výsmech triedy pri neúspechu pred tabuľou, nadávky, prezývky, kritika, výčitky, pohrdanie, dieťa dostáva povýšenecké rozkazy, ktorým sa snaží vyhovieť, údery, strkanie, bitky s jedným slabým účastníkom....)
- Nepriame - dieťa má nevysvetliteľné odreniny, škrabance, je osamotené, bez kamarátov, do triedy vchádza súčasne s učiteľom, pôsobí nešťastne, neisto, ustrašene, má nadmernú absenciu, je nesústredené, má poškodené veci....)

Znaky šikany:

- nepomer síl medzi útočníkom (agresorom)
- jasný zámer ublížiť druhému
- opakovanie incidentov
- útočníkom je jeden alebo skupina

Následky šikany:

- problémy vo vyučovaní (nepozornosť, vyrušovanie...)
- psychosomatické prejavy (bolesti hlavy, brucha, poruchy príjmu potravy, spánku....)
- záškoláctvo
- depresie, neurózy, stavy úzkosti

Príčiny šikany:

- usporiadanie školského prostredia
- temperament dieťaťa
- vplyv rodiny

Opatrenia školy:

1. Základným opatrením školy je dodržiavať princíp "**Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!**"

2. Oboznámiť žiakov, rodičov a zamestnancov školy s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania, aj s prejavmi antisociálneho správania jednotlivcov i skupín. Ide o dôsledné oboznámenie sa s vnútorným poriadkom školy, v ktorom sú zakotvené pravidlá správania žiaka, sankcie pri ich porušení.

3. Nepodceňovať prejavy šikanovania.

4. Vytvárať príjemnú a bezpečnú klímu v škole, v triednom kolektíve.

5. v škole vykonávať priebežný prieskum súvisiace s výskytom násillia, agresie a šikanovania, spolupracovať pri ňom s rodičmi, učiteľmi. Využiť metódy rozhovoru s deťmi, dotazníkovú formu pre učiteľov i žiakov, metódu pozorovania.

6. Hrové aktivity a modelové situácie implementovať do viacerých predmetov a všetkých činností a situácií v škole, v ktorých sa žiak učí prijímať všeobecné hodnoty spoločnosti, identifikovať sa s nimi a konať v ich duchu v každodennom živote.
7. Zúčastňovať sa akreditovaných programov Štátneho pedagogického ústavu, metodicko-pedagogických centier a ďalších subjektov poskytujúcich vzdelávanie pre výchovných poradcov, koordinátorov prevencie, riaditeľov škôl a školských zariadení a ďalších pedagogických a odborných zamestnancov.
8. Informovať o možnosti nahlásiť podozrenie alebo prejavy šikanovania prostredníctvom kontaktnej osoby (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, koordinátor prevencie), alebo triednemu učiteľovi či riaditeľke školy, resp. formou schránky dôvery.
9. Zvýšiť dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dôjsť.
10. Oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrowanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou.
11. Informovať všetkých zamestnancov, žiakov aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne čísla na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú).
12. Spolupracovať s odborníkmi z príslušného CPPPaP, ČŠPP, resp. ďalšími odbornými pracoviskami a poradenských a preventívnych služieb v regióne.
13. V pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov.
4. Viest' písomné záznamy o riešení konkrétneho prípadu.
15. Zameriť pozornosť na problémových aj novonastupujúcich žiakov.
16. Prostredníctvom hrových aktivít, cvičení, skupinových prác, diskusií a riešení modelových situácií viesť žiakov k zdravému spôsobu života, rozvíjať ich záujmy, viesť ich k rozvíjaniu úcty k sebe, k druhým, naučiť žiakov otvorene komunikovať, riešiť konflikty, zvyšovať ich sebavedomie, Využívať pri tom pochvaly, ocenenia, pozitívne prijatia.

Opatrenia na riešenie situácie

Pre obeť a ich rodičov

1. Vyhľadať pomoc výchovného poradcu, školského špeciálneho pedagóga, resp. inú odbornú pomoc (CPPPaP, ČŠPP, pedopsychiater apod.)
2. Zvýšiť informovanie rodičov.
3. Naučiť dieťa obranné stratégie.
4. Poradenstvo pre rodičov obetí.

Záver

- Postupovať v zmysle platných právnych noriem.
Dôsledne spolupracovať s rodinou obeť i agresora.
Zachovať dôvernosť informácií.
Spolupracovať s kompetentnými orgánmi.
Zamedziť akejkoľvek forme násillia, týrania, zneužívania detí.
Venovať pozornosť primárnej prevencii vytvorením optimálnych podmienok pre zdravý vývin detí, realizovať aktivity zamerané na včasnú elimináciu vznikajúcich problémov u žiakov.
Na úrovni sekundárnej prevencie zabrániť fixovaniu sociálnopatologických javov (spolupráca s rodinou, odbornými inštitúciami).